

Det Kongelige Miljøverndepartement,

Boks 8013 Dep
0030 Oslo.

Deres ref: 2002-458-1 K/Thg/tla.

Ad.: Høring av NOU 2002:1 Fortid former framtid - utfordringer i en ny kulturminnepolitikk.

Jevnaker Historielag (medlem av LLH) har gjennomgått utredningen om utfordringer i en ny kulturminnepolitikk. Vi finner det imidlertid vanskelig, av ressursmessige årsaker, å avgi en bred høringsuttalelse til alle sider ved denne saken. Nedenfor er enkelte punkter i departementets disposisjon kommentert.

Ad. 1.

Etter vår oppfatning har kulturminneutvalget kommet skjevt ut med sitt arbeid, endog når det gjelder "oppsangen" til utredningen: Fortid former framtid -

Fortid former ikke framtiden i morgendagens samfunn. Det er andre krefter, blant annet økonomi, livsstil / holdninger og påvirkning utenfra, som i hovedsak vil forme vår felles framtid. Det er derfor åpenbart at en videreføring av fortidens og dagens kulturminnepolitikk ikke kan sikre vår kulturarv for ettertiden.

2.

Vi er betenkt over at det allerede er vedtatt å pålegge større ansvar og oppgaver til kommunene, uten at det er skissert nye virkemidler i kulturpolitikken. Med dagens modell vil det overveiende flertall av norske kommuner nedprioritere kulturminneforvaltningen. Årsakene er flere, men særlig kommuneøkonomien framholdes som grunn for rasering av stillinger og redusert innsats på kulturfeltet. Sporadisk prioriteres statsstøttet rockemusikk, jazz og amatørmessige teateroppføringer som er modernisert til det ugjenkjennelige. Det bidrar til å forsømme og svekke andre kulturtilbud og dermed vår felles kulturarv. Det brukes også relativt sett for store ressurser på kulturmiljøer knyttet til minoritetsgrupper av nasjonal og internasjonal herkomst. Her bør ressursbruken selvsagt tilpasses situasjonen. Kritikkløs implementering av nye kulturmiljøer kan bare bidra til å svekke og utvanne kulturminnepolitikken i Norge.

3.

Offentlig forvaltning på flere nivåer og frivillig arbeid etter gammel modell for å bevare og utvikle kulturminner og kulturmiljøer, er neppe brukbart for å nå de mål som er satt. Realistisk sett er det fare for at den frivillige innsatsen vil synke i åra som kommer.

Politiske utspill og medias påvirkning er medvirkende til at egne behov systematisk prioriteres framfor frivillig innsats for fellesskapet. Blant nye generasjoner, der begge foreldre er avhengig av lønnsinntekt og helst prioriterer familiens økonomiske velferd, blir det knapt rom for frivillig innsats i kulturminneforvaltningen.

4 og 5.

Som det framgår har Jevnaker Historielag liten tiltro til at flertallets analyse og forslag til tiltak er formålstjenlige. Den tilstandsrapport for ulike kategorier kulturminner, som følger innstillingen som vedlegg 4, gir grunn til bekymring.

Det må skisseres helt nye virkemidler for å nå de ønskede målene i en ny kulturminnepolitikk.

At det også trenges økte økonomiske midler er tidligere dokumentert, uten at det har skjedd noe.

Det er grunn til å understreke at en kombinasjon av kulturvern og aktiv bruk av hus, anlegg og bevaringsverdige gjenstander, som kan synliggjøre den økonomiske verdien i dag, er det eneste som kan skape økt initiativ i bevaringsarbeidet hos frivillige organisasjoner og private eiere. Gjennom å dokumentere nytteverdien oppstår det grunnlag for å ivareta en felles kulturarv for framtida. Her ligger også nøkkelen til å etablere et konstruktivt faglig og økonomisk samarbeid mellom en tilpasset offentlig kulturminneforvaltning og den kulturinteresserte delen av befolkningen.

7.

Vi finner de særmerknader som framgår av kap. 15 meget relevante. Vi deler det syn at det bør utarbeides en ny innstilling før saken legges fram for Stortinget, der nevnte merknader er drøftet og tatt hensyn til. Det er meget viktig at det politiske miljø får et forsvarlig og realistisk grunnlag å forholde seg til når det gjelder å fatte vedtak om framtidens kulturminnepolitikk.

Jevnaker, den 18. juni 2002.

For Jevnaker Historielag

Ole Roen
styreleder